

38/22

A

NAGY-KÁROLYI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1899. szeptember hó 22-én

MÁTÉSZALKÁN TARTOTT
KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

MÁTÉSZALKA,
WEISZ ANTAL KÖNYVNYOMDÁJA
1899.

A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye
1899. szeptember hó 22-én Mátészalkán tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

JELLEN VOLTAK:

Segesváry József esperes, **Domahidy Elemér**
e. m. gondnok mint elnökök:

Ujlaky Gábor

Lövey Pál

Vityi Bertalan

Uray József

Korány János

Berey József egyházi,

Földváry Sándor

Dienes Lajos

Kacsó Károly világi

t a n á c s b í r á k.

Lelkészek közül jelen voltak: Kincses István mátészalkai, Szabó Gusztáv szamoszegi, Király István ó-pályi-i, Tukacs Lajos ny.-megyesi, Kéri Pál paposi, Takács Ferencz szaniszlói, Havas Gyula börvelyi, Rácz Elek kis-majtényi, Asztalos Kálmán fábiánházi, Csighy Ferencz kr.-sz.-miklósi, Mauritz Árpád n.-dobosi lelkészek.

Egyházak képviselői: Elek Imre gondnok, Varga István e. jegyző k.-jánosi, Nagy Elek gondnok n.-károlyi, Juhász Elek tanító fábiánházi, Uray Károly gondnok, Veress Ferencz presbyter domahidi, Kiss József presbyter gencsi, Nyiri Lajos gondnok, Fehér István presbyter n.-ecsedí, Veress Ferencz főgondnok kr.-sz.-miklósi, Kovács János tanító. id. Szabó József, Baksay József presbyterek n.-dobosi, Vakarcs Lajos és Csáki Sándor börvelyi egyházak részéről.

Tanító-kar részéről: Lukács Mihály n.-károlyi, Szoboszlai Pál mátészalkai tanítók.

Jegyzők: Ujlaki Gábor egyházi, Dienes Lajos világi jegyzők.
Ezen kívül számos hallgatók.

Esperes ur buzgó imádsága után, e. megyei gondnok ur, a jelenlevőket szívélyesen üdvözölvén: a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

1. Esperes ur jelenti, hogy Ilosvay Aladár, Szintay István és Szilágyi Dienes v. tanácsbíró urak akadályoztatásuk miatt jelen gyűlésünkön részt nem vehetnek.

Sajnos tudomásul vétetik.

2. Képviselők megbízó levelei

Levéltárba tétetnek.

3. Esperes ur időközi jelentésében fájdalmasan emlékezik meg Buzás Lajos ér-endrédi volt lelkész haláláról, ki mint buzgó és hív lelkipásztor egész lelkesedéssel hirdeté az Ur igéjét s kitartó gondnal örködött egyháza felvirágoztatásán, ki számos neveletlen gyermekei közül, még korán, férfikorának delén szálott sírjába, kéri emlékének jegyzőkönyvbe vételét.

Egyházmegyei közgyűlésünk mely sajnálattal veszi tudomásul Buzás Lajos ér-endrédi volt lelkésznek halálát, a buzgó lelkipásztornak és jó családtyának emlékét jegyzőkönyvünkben megörökíteni kívánja.

4. Nem különben mely sajnálattal emlékezik meg Esperes ur időszaki jelentésében Duna Teréz k.-jánosi-i nőtanítónak haláláról nem csak azért, mert az egyéni szép tulajdonainál fogva közkedvességnek örvendő ifju hajadon élte tavaszán, pályájának kezdetén hunyt el, hanem azért is, mert rövid idő alatt tanusított szakképzettsége, pályája iránt buzgó lelkesedése, tanítói működésének sikere, a tanügy barátait legszebb reményekre jogosítja: kéri azért ezen korán elhalt ifju tanítónőnek is halálát szinte jegyzőkönyvünkben megörökíteni.

Végre, szinte mely sajnálattal említi fel Esperes ur ugyancsak időközi jelentésében Csombók Mihály kis-majtényi volt tanítónak halálát, ki a tanítói pályán számos éveken keresztül igyekezett hivatását becsülettel betölteni, kéri azért ennek is emlékét jegyzőkönyvünkben megörökíttetni.

Egyházmegyei közgyűlésünk mély sajnálattal emlékezik meg, a szép reményekre jogositott k.-jánosi-i volt tanítónőnek Duna Teréznek korai haláláról, s emlékét jegyzőkönyvünkben megörökíti.

Nem különben kegyeletes kötelességét teljesíti e. m. közgyűlésünk, midőn Csombók Mihály kis-majtényi volt tanítónak emlékét jegyzőkönyvünkben megörökíti, ki hosszas tanítói pályáját mindenkor hűen, kötelességérzettel s becsülettel futá meg.

5. Esperes ur jelentésében tudomására hozza e. m. közgyűlésünknek, hogy a legközelebbi tavaszi e. m. közgyűlés óta, a tanítói karban következő változások történtek:

Ó-Apátiban, honnan az időközileg eltávozott ifj. Kocsár Imre helyébe Német Sándor gergelyi tanító választatott meg, Börvelybe Szőke Gábor vitkai tanító, kinek helyére Vitkába Biró István végzett képezdész és okleveles tanító választatott ideiglenesen. Gebéről Vári Szabó Gábor eltávozván, helye még eddig betöltetlen. Kántor-Jánosiba az elhalt Duna Teréz helyére Tulogdy Anna kitűnően képesített óvónő választatott meg a tanítói oklevél megszerzésének feltétele alatt. Nyír-Megyesen a leányiskola felállítatván a tanító-választás még folyamatban van. Kir.-Darócztól Kalas Géza távozván, helye még betöltetlen. Irinyben, hol a múlt tavasz óta a tanítóság betöltve nem volt, végzett képezdész s kitűnő oklevelet nyert Nagy Ferencz választatott meg, ki bekebelezését kérelmezi, ennél fogva mind őt, mind az itt előszámlált egyházmegyéinkbe bejött új tanítóknak bekebelezését Esperes ur ajánlja.

Esperes ur jelentése tudomásul vétetik, az itt felsorolt új tanítók egyházmegyéinkbe bekebeleztetnek.

6. Az egyh. törvény 427. §-a értelmében a rendes tanítók, hivatalba lépésük első alkalmával, az e. m. közgyűlés előtt eskü letételre kötelezvék, ugyan azért Esperes ur körlevelében, az illető tanítókat arra felhívta, kik közül az eskü letételére huszan meg is jelentek, kik is Esperes ur által felhivattak, hogy az egyházkerületnek 1898. novemberi gyűlése által 433. sz. a. megállapított esküt e. m. közgyűlésünk előtt tegyék le.

Egyházmegyei közgyűlésünkön megjelent tanítók az esküt letévén, Esperes ur hozzájuk intézett buzgó s hivataluk hű teljesítésére serkentő s lelkesítő beszéde után őket elbocsátja.

Az eskütételre következő tanítók jelentek meg:

Lukács Mihály nagy-károlyi, Kovács Károly nagy-ecsed, Juhász

Elek fábiánházi, Horváth Pál mérki, Huszár Lajos dobrai, Szentgyörgyi Gábor berei, Szikszai Albert csomaközi, Nagy Ferencz irinyi, Szoboszlai Pál, Becske Bertalan, Tóth Imre, Szabó Matild mátészalkai, Varga István k.-jánosi-i, Biró István vítkai, Sebestyén Vincze gencsi, Orosz Bálint nyír-megyesi, Nagy Sándor olcsvai, Csombók Ferencz szamoszegi, Kemecsei Elek paposi, Kovács János n.-dobosi tanítók. összesen 20.

7. Esperes ur időközi jelentésében említi, hogy a tanító-választások a törvénynek megfelelőleg, évről évre, az eddigi ápril 24-ike helyett mind inkább inkább szeptember 1-ső napján történnek. Ebből kifolyólag a tanító fizetéseknek megosztásából perlekedések és surlódások állhatnak sőt állanak is elő, melyre nézve e. m. közgyűlésünk elé azon határozati javaslatot terjeszti elő: mondja ki e. megyei közgyűlésünk, hogy minden oly esetben, midőn egy régibb tanító, kinek szolgálati éve ápril 24-től ápril 24-ig terjed, időközileg, vagyis szeptember 1-én más egyházba változik, s helyére más tanítót választanak, kinek szolgálati időtartama szert. 1-ső másik év szeptember 1-seje, ez semmiféle osztozkodásba nem bocsátkozhatik, hanem viszi magával, vagyis élvezi azon évi összes tavaszi vetemény hasznát is, utódja pedig élvezi, a szeptember 1-től másik azaz következő szeptember 1-ig terjedő egész évi fizetést, u. m. provent fizetést és tandíjját, mikor aztán az utóddal való osztozkodás esete a másik évre átmenőleg soha sem fog előállani.

Az egyházkerületi gyűlés e tárgyban már intézkedvén e. megyei közgyűlésünk további intézkedésnek szükségét nem látja.

8. Az 1898. évi egyházkerületi közgyűlés útján, az egyetemes konvent által, véleményezés végett az egyházmegyékhez az egyházi adó-javaslat leküldetvén: az 1898. szeptember hó 21-én Esperes ur által egybehívott lelkészi értekezlet által tárgyalás alá vététt, s megállapodását e. megyei közgyűlésünkhöz következőkben terjeszti elő:

Lelkészi értekezletünk a javaslatot felolvassván, pontról pontra tárgyalván, azt elvileg általánosságban elfogadja, különösen pedig helyesli az egyház községi adóknak, személyi s illetve családi és vagyonaránylagos adóra osztását, mert ez által a vagyontalan néposztály meg lesz kimélve a tulságos megadóztatástól, a mi most a kisebb egyházakban az eddigi rendszer szerint elkerülhetetlen, másfelől a vagyonaránylagos adó által, a vagyonos osztály is tulterhelés nélkül részesül az egyházi terhek viselésében, s ebbe a nagybirtokosok is bevonatván az aránytalanság az egyházi terhek viselésében el lesz kerülve.

Ez utóbbira nézve azonban megjegyzi értekezletünk, hogy bár a vagyoniágos adónak az állami adó arányában szándékolt kivetését, mint egyedüli biztos alapot teljesen helyesli, az állami adónak egyenlő százaléban, például 10⁰/₀-ban való megállapítását tartaná helyesnek, nem csak az egyöntetűség kedvéért, hanem azért is, mert hogy a kevesebb állami adót fizetők, tehát vagyontalanabb osztály, nagyobb százalékot fizessen, mint a több államadót fizető, tehát vagyonosabb osztály: ez szerintünk nem aránylagos, hanem épen megfordított arányu adózás lenne. Elég védelem a nagybirtokosok tulságos megterhelése ellen szerintünk az, ha az ilyenek egyházi adója 100 frton felül nem haladhat, a mi ott, hol a birtokos helyben nem lakik, ezen 100 forintnak is csak 25⁰/₀-ját teszi.

Egyházmegyei közgyűlésünk az értekezlet véleményes előterjesztését elfogadja, s a főtiszt. egyházkerülethez felterjeszteni kívánja.

9. Ugyancsak említett értekezlet tárgyalás alá vette, az 1899. ápril havi konventi ülés jegyzőkönyvének 76. sz. a. 3-ik pontját, mely az egyházi adóhátralékok közigazgatási uton való behajtásának kérdését tárgyalván a m. kir. belügyminiszter úrnak 15664/98. sz. alatt közétett rendeletével szemben, az ezen rendeletben meghatározott eljárási módokat véleményezés végett az e. kerületekhez, illetve ezek útján, az e. megyékhez teszi le. Az értekezlet e tárgyban következő véleményes javaslatot terjeszt elő:

„Értekezletünk a tisztelettel hivatolt rendeletben foglaltakat, behatóan megbeszélvén, a minden évben kivetterni szokott rendes egyházi adóknál, azt az eljárást, hogy minden egyházi adófizetőre külön jegyzőkönyv vétessék fel: ha lehetetlennek nem is, de merőben szükségtelennek tartja. Mert szerintünk teljesen elegendő az, ha az eddigi gyakorlat szerint a presbyterium összeülvén egyházi adókivetés céljából, az előző évi adókivetési könyvet revideálja minden évben, s a kiknek viszonyai nem változtak azokat meghagyja az előző évi osztályban, a kiknek pedig viszonyai változtak, azokat a megfelelő osztályban helyezi át, míg az ujonnan felvett tagoknak új sorszámot nyit, s az így összeállított adózási lajstromot nem csak az összes presbyterium aláírja és hitelesíti, hanem ezen tényről külön jegyzőkönyvet is vesz fel, melyben az illetőknek a kivetésről való értesítéseket elrendeli.

Ily eljárás mellett azt hisszük, hogy a kivetés törvényességéhez semmi kétely nem férhet.“

Egyházmegyei közgyűlésünk az értekezlet előterjesztését elfogadta s annak a f.-t. egyházkerületre leendő felterjesztését elrendeli.

10. A n.-bányai egyh. megye mult évi egyházkerületi közgyűlésre azon indítványt terjeszté fel, hogy a debreczeni és szatmári felsőbb leányiskolák mellett, azokkal kapcsolatosan tanítónői képzőintézet állitassék fel, hogy a tanítónői pályára készülő lányok ne legyenek kénytelenek vallásos életükre nézve veszélyes r. kath. zárdában keresni ki képeztetésüket.

Miután ezen indítványt az e. ker. közgyűlés, a szatmári felsőbb leányiskola felállítása által közelebbről érdekelt szatmári, n.-bányai, máramaros-ugocsai, n.-károlyi e. megyékhez véleményadás végett beküldötte; a nevezett értekezlet ezen indítványt e. megyei közgyűlésünk előterjeszté, melyben kimondatni kívánja, hogy a szatmári felsőbb leányiskola mellett felállítandó tanítónő-képző-intézet felállítását elvileg és erkölcsileg pártolandónak tartja és óhajtja, sőt tehetsége szerint azt előmozdítani kívánja, — de mert egy ilyen intézet felállítása és fenntartása tetemes költséggel jár, nem remélhető, hogy nevezett egyházmegyék önerejükön teljesíthetnék, hacsak végre az államsegély igénybe nem vétetnék.

Egyházmegyei közgyűlésünk a lelkészi értekezlet előterjesztését magáévá teszi, s az e tárgyban tartandó értekezleten való megjelenésre az e. megyei elnökséget bizza meg.

11. Olvastatott a gyámintézeti számadás megvizsgálásával megbízott Lövey Pál számvevőszéki elnök urnak következő véleményes előterjesztése:

Nagytiszt. egyházmegyei közgyűlés!

A számvevőszék Nagytiszt. Esperes ur által megvizsgálás és jelentés-tétel hozzá áttett gyámpénztári számadást tegnapi napon helyben tartott ülésében megvizsgálván, a vizsgálat eredményét tiszteletteljes jelentésében következőkben van szerencsém előterjeszteni.

A számadás általába véve, mint eddig, úgy most is kifogástalan. Szabályszerűen van szerkesztve és felszerelve. Csatolva van a vagyónkimutatás, adósok kimutatása, az ujabban kölcsönadott összegekről vett szabályszerű kötvények, a bevételeket és kiadásokat igazoló teljeshitelű ellennyugták, s a takarékpénztárban kezelt pénzek betétkönyvecskéi.

A számadás adatait nem tartom e helyen szükségesnek részletesen ismertetni, mert a számadás a jegyzőkönyvben egész terjedelmében közzé

fog tétetni, a főbb adatokat azonban, a bevétel és kiadás végösszegeit s a mérleget részletesen fogom ismertetni, mert rá akarok mutatni, hogy a következő számadási eredmény dacára a pénzügyi helyzet mennyire aggasztó.

A számadás szerint bevétel volt 6981 frt 54 kr., kiadás 6864 frt 86 kr., pénzmaradvány 116 frt 68 kr. Ezzel szemben a tényleges, azaz a rendes jövedelmekből származott bevétel 2112 frt 31 kr. (tényleges.) azaz a szükségletek fedezésére tett kiadás 2964 frt 86 kr., hiány 852 frt 55 kr., és így a valóságban vagyonszaporulás helyett nagymérvű vagyonszonkulás a számadás eredménye. A vagyonapadás összegére azonban megjegyzem, hogy bár a jövedelemből nem fedezhető szükséglet teljes összegben a tőkevagyonból fedeztetett, a vagyonapadás nem 852 frt 55 kr., hanem csak 140 frt, ennyire szállítá le azt azon összeg, a mely a hátralékban maradt jövedelmekből s két lelkész által kötvényben befizetett kegyelet-évi tartozásukból a tőkevagyonhoz számíttatott.

Ha a gyámintézet kiadásait csak ennyi veszteséggel fedezhetné, e jelentéktelen tőkevesztés az intézet jövője iránt abban az esetben sem adhatna okot aggodalomra, ha a viszonyok javulására huzamosabb ideig kellene is várakozni, mert az intézet zárt, így a segélyezés a jelenlegi tagok segélyjogosultsága, hátrahagyandó örököseinek kihaltával megszűnik, a mely 40 vagy 45 év múlva bekövetkezik, ha a legrosszabb esetet vesszük is fel, t. i., hogy 20 vagy 25 éven keresztül folyton el kellene vonni a tőkéből a jelzett összeget, a tőkevesztés az egész idő alatt az elvont kamatok beszámításával 5000 forintnál nagyobb összeget a még megmaradt 20000 frt tőke kamata és járulékokból származó jövedelem elég lenne, hogy a hátralévő idő alatt a segélyezendőknél, a kiknek számuk 25 év múlva bizonynyal nem emelkedni, hanem fogyni fog folytonosan — a most adott segélyek megadassanak.

De nem az a helyzet. A következő 1900-ik esztendőben, bár a belépési díjakat az országos gyámintézetbe nem kell is fizetni, a tőke apadás 600 frt az 1901-ik esztendőben pedig már felül lesz az 1000 frton az évi tőkeapadás. De hadd beszéljenek a számok. Az 1900-ik évben a költségvetés következő:

I. Szükséglet:

Országos gyámintézeti járulék	668 frt — kr.
Pénztárnoki tiszteletdíj	100 „ — „
8 lelkész-özvegy segélyezése	1000 „ — „
Egy tanító-özvegy segélyezése	62 „ 50 „
Átvitel	1830 frt 50 „

Áthozat	1830	frt	50	kr.
Három teljesen árva segélyezése . . .	375	"	—	"
Hat félárva segélyezése	375	"	—	"
Egy lelkész nyugdíjazása	375	"	—	"
Együtt	2955	frt	50	kr.

II. Fedezet :

5839 frt tőke 6 ⁰ / ₀ -os kamata	350	frt	34	kr.
8040 " " 8 ⁰ / ₀ -os "	643	"	20	"
2000 " értékű népbank részv. oszt.	240	"	—	"
4580 " 73 kr. takaréktőke kamata	120	"	—	"
Államsegély	480	"	—	"
Baldácsi alap osztaléka	40	"	50	"
Tagsági járulékokból	327	"	—	"
Lélek szám utáni ¹ / ₂ krokból	151	"	13	"
Együtt	2352	frt	67	kr.

Az 1901-dik évben a segélyezendők száma egv özvegygyel és öt félárzával szaporodván, az összes szükséglet lesz 3393 frt s a fedezet 2352 frt, a hiány 1050 frt 33 kr.

Ha a helyzet 10 éven keresztül így marad, — pedig a valószínűség nagyobb a mellett, hogy így marad, — mert ha a segélyezettek között vannak is magaskorúak: a tagok között többen vannak oly korban lévők, a kik a természet rendje szerint tíz évnél előbb sirba szállhatnak. De feltéve, hogy rosszabb nem lesz a helyzet 10 év alatt, a tőkeapadás az elvont kamatok hozzászámításával 12674 frtot tesz, ha már ezt a 25602 frt tőkéből, — a melybe bele van véve az az 1000 frt is, a mely a szatmári féle 1500 frt tartozása után felszaporodott kamatok kamatos kamataként van számítva levonjuk, 10 év múlva a tőkevagyon már csak 11928 frt lesz, s az évi jövedelem hétszáz forinttal kevesebb. Ha már a tőkeapadás a második tíz évben sem szűnik meg, a mi pedig tekintettel a tagok nagyrészenek életkorára, eleve kizártnak kell tartani, a tőke a második 10 év alatt úgy is az utolsó krajczárig elfogy, ha a most adott 2623 frt segély helyett csak 1500 vagy 1600 frtot kell is segélyre évenként fordítani.

Amint pedig a tőke elfogyott, a segélyezés is azonnal megszűnik, mert a járulék- és államsegélyből befolyó jövedelmet az országos gyámintézeti járulék felemészti, s így nem lesz a segélyezendőket miből segélyezni, pedig segélyezendők 20 év múlva is nem csekély számmal lesznek.

De annak, hogy a segélyre jogosultak valaha segély nélkül maradjanak, bekövetkezni nem lehet, mert nem csak erkölcsileg, de jogilag is vagyunk kötelezve mindnyájan, de kötelezve vagyunk különösen mi tagok, hogy az intézetet oly állapotban tartsuk fenn mindvégig, hogy az a segélyre jogosultaknak, az azokat megillető segélyt csonkítatlanul megadhassa mindenkor, s épen azért mutattam fel a roszra vált pénzügyi helyzetet s az abból eredő veszedelmet, hogy a felismert pénzügyi zavar megszüntetésére szükséges intézkedések megtéessenek s az intézet fizetőképessége mindenkorra biztosíttassék.

A megzavart pénzügyi egyensúly rendezésére, azok közül a módok közül, a melyekkel az eféle bajon segíteni lehet és szoktak, — az alapszabály ama rendelkezése folytán, a mely a gyámolítandók hátrányaival járó gyámintézeti-szabályok változtatását megtiltja, — csak a jövedelem szaporítása lévén nyitva: bátor vagyok a jövedelem szaporítása gyakorlati megvalósításának módosítására nézve is véleményt nyilvánítani.

Köztudomásu dolog, hogy az intézetnek a meglevő forrásokon kívül más jövedelemforrást nyitni nem lehet, a jövedelmet tehát csak a meglevő források fokozatosabb kihasználásával lehet emelni, ez a művelet az egyes forrásoknál következőleg volna keresztül viendő:

1. A kamatláb a lelkészekre nézve is 8⁰/₀-ra emeltessék.
2. A hátralékos kamat és járulék után is 8⁰/₀ késedelmi-kamat számíttassék.
3. A tagsági-járulék 1 és 1/2⁰/₀-ról 2 és 1/2⁰/₀-ra, a lélekszám utáni fél kr. egy és fél krra emeltessék.

E szerint a jövedelem emelkednék:

5839 frt tőke 2 ⁰ / ₀ -os kamatemeléséből	116 frt — kr.
2000 frt hátralékos jövedelem 8 ⁰ / ₀ kam.	160 „ — „
Tagsági-járulék 1 ⁰ / ₀ -os emeléséből	21800 frt-
ban, véve fel a lelkészi jövedelmek összegét	218 „ — „
Lélek-szám utáni kr. emelésből	30226
lélek-szám után	302 „ 26 „
Együtt 796 frt 26 kr.	

Ha a Nagytiszt. egyházmegyei gyűlés a jövedelem-emelés keresztül vitelére ajánlott e módozatot elfogadni méltóztatnék: a pénzügyi egyensúly nem volna ugyan teljesen rendezve, de az évenkénti tőkeveszteség oly csekély összegre szállana le, hogy az az intézet fennálását egyáltalán nem veszélyeztetné.

Végül midőn számadó pénztárnoknak az 1898-ik év szeptember 1-től 1899-ik év szeptember első napjáig terjedő egy évi időről a fenn-

tartandók fenntartásával — a számadás kötelezettsége alóli felmentését a legjobb lelkiismerettel véleményezném, s a számadás jegyzőkönyvbe vételét tisztelettel kérném: mély tisztelettel vagyok a Nagytiszt. egyházmegyei gyűlésnek

alázatos szolgája
Lövey Pál.

Számvevőszék elnökének, Lövey Pál urnak beterjesztett véleményes jelentése tudomásul vétetik egyházmegyei közgyűlésünk által. A gyámintézet pénztári egyensúlyának helyreállítása tárgyában tett véleménye egyházmegyei közgyűlésünk által elfogadtatik, e szerint a kamatláb a lelkészekre nézve is 6⁰/₀-ról 8⁰/₀-ra emeltetik, a hátralékos kamat és járulékok utáni kamat után 8⁰/₀ késedelmi-kamat számítatik, a tagsági járulék a lelkészekre nézve 2 és 1/2⁰/₀-ra, a lélekszám után pedig 1 és 1/2⁰/₀ emeltetik.

Végre számadó-pénztárnok Vityi Bertalan ur az 1898-ik év szeptember 1-ső napjától, az 1899-ik év szeptember 1-ső napjáig vezetett számadásnak terhe alól — a fenntartandók fenntartásával — hű és lelkiismeretes munkájának méltó elismerésével egyházmegyei közgyűlésünk által felmentetik — s az egész számadás jegyzőkönyvbe vétetik.

12. Esperes ur előszóval előadja, hogy országos közalapi segélyért következő egyházak és lelkészek adták be hozzá kérvényeiket.

1. **Egyházak:** M.-Petri kér 228 frtot, Papos 100, Parasznya 100, Iriny 200, Bere 100, Jármí 400, Fábíánháza 400, N.-Dobos 400, Dengeleg 142, Sz.-Miklós 200, Gencs 200, Kaplony 200 frtot.

Kérvényeik e nevezett egyházaknak rendben találatnak s a bennük felhozott okok alaposak, a kért összegben ajánlatnak kivéve Jármít, a mely egyház a kért 400 frt helyett 200 frtra, Fábíánháza 400 helyett szintén 200 frtra, valamint N.-Dobos szinte 400 frt helyett 200 frtra ajánlatnak.

2. **Lelkészek** közül következők folyamodtak közalapi segélyért: Sárközy Ignác paraszniai 130, Veress Imre irinyi 300, Szobonya József 200, Uray József csomaközi 200, Vityi Bertalan berei 200, Szigeti Gyula gebei 200, Tukacs Albert mérki 200, Kalmár Ferencz gencsi lelkész 200 frt segélyért adták be kérvényeiket.

A beadott kérvények rendben találatnak, benne felhozott okaik alaposak — mindannyian a kért összegben segélyezésre

ajánlatnak, kivéve Veress Imre irinyi lelkészt, ki a kért 300 frt helyett 150 frtra ajánlatik.

13. Magyar ref. segélyért következő egyházak adták be kérvényeiket : paraszniai, n.-dobosi, berei, irinyi, jármi-i, gebei, paposi, csomaközi, m.-petri fiókegyház, kaplonyi, mérki, kr.-sz.-miklósi, genesi és ó-pályi-i egyházak.

Mind ezen egyházak, kérvényeikben előadott okok alapján segélyezésre ajánlatnak.

14. Rendkívüli államsegélyért egyedül a szaniszlói egyház adta be kérvényét ; a lelkészek közül következők : Szabó Menyhért kaplonyi, Uray József csomaközi, Tukacs Lajos nyir-megyesi, Asztalos Kálmán fábiánházi, Szobonya József jármi-i, Tukacs Albert mérki, Szigeti Gyula gebei, Sárközy Ignác paraszniai lelkész.

Tanítók közül következők kérvényeznek rendkívüli államsegélyt : Szikszay Albert csomaközi, Juhász Elek fábiánházi, Jánki Viktor szaniszlói és Horvát Pál mérki tanító.

Mindnyájan segélyezésre ajánlatnak.

15. Kaplonyi egyház kérvényének elintézésével Esperes Ur bízott meg.

Nyugalmazott lelkész Kósa Ede neje sz. Klier Mária, kétrendbeli kérvényt terjeszt be egyházmegyei közgyűlésünkhöz, mind kettőben nehéz és aggasztó körülményeire hivatkozik. Egyik kérvényében férje és szegény családja részére államsegélyért esedezik ; a másikban pedig azt kéri, hogy gyámintézeti tartozásai, a férje részére fizetendő évenkénti kegydíjakból nem egy, hanem négy részletben vonassék le, hogy így tartozásai teljesítése ránézve könnyebben teljesíthetők legyenek.

Egyházmegyei közgyűlésünk a kérvényben előadott okokat — fájdalom — nem csak valódiaknak, hanem oly súlyosaknak találta, hogy mindkét kérvényt teljesíthetőnek találja. — ugyanazért férjét a rendkívüli államsegélyért folya-
modók közé felveszi ; gyámintézeti tartozásainak évenkénti 4 ízben leendő törlesztését olyformán eszközli, hogy az mind a gyámintézet, mind a közigazgatási-pénztárból, valamint a jármi-i egyháztól fizetendő összegből a segélyösszegnek megfelelő arányban vonassék le.

17. Közgyűlésünkhöz azon határozati javaslat nyújtott be, hogy mivel a felállított számvevőszéknek még ez ideig — hogy

működését folytathassa — szabályzata nincs: küldjön ki egyházmegyei közgyűlésünk egy bizottságot, mely bizottság a jövő egyházmegyei közgyűlésre a szabálytervezetet kidolgozván: az a jövő gyűlés által megállapíttassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk a benyújtott határozati javaslatot elfogadja, s a felállítandó bizottság tagjaiul egyházmegyei gondnok ur elnöklete alatt Lövey Pál és Havas Gyula lelkes urakat kiküldi, felkérven egy oly szabálytervezet kidolgozására, mely a számvevőszék működési- és hatáskörét megállapítja, s a munkálatoknak a jövő egyházmegyei gyűlésre való beküldésére felkéri.

18. A tavaszi egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvének 10-ik sz. a. bizottságot küldött ki, hogy a hivataláról lelépett Darcsi Bertalan volt egyházmegyei közpénztárnok urtól a pénztárhoz tartozó értékeleveket, takarékpénztári könyveket, s általában a pénztárhoz tartozó minden iratokat, napló s számadási könyveket átvévén, azokat elválasztott pénztárnok, Kincses István urnak jegyzőkönyv mellett adja át.

A küldöttség a rábizottakat elvégezvén, az e tárgyban felvett jegyzőkönyvet egyházmegyei jelen gyűlésünkre beterjeszti.

A küldöttség eljárása tudomásul vétetik, s a beterjesztett jegyzőkönyv Esperes Urnak átadatik, hogy ezt az egyházmegyei levéltárba elhelyezze.

19. Esperes Ur jelenti, hogy az egyházmegyei pénztár által addig fizetett 100 frt a megváltozott viszonyok következtében nem elégséges a káplányi fizetés fedezésére, — s mivel esperesi teendői mellett a káplánytartás nélkülözhetlen: kénytelen volt segédjének évi fizetésében 200 frtot, az egyházmegyei közigazgatási pénztár terhére megajánlani, az egyházmegyei közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében — kéri azért, hogy ezt egyházmegyei közgyűlésünk vënné tudomásul, egyszersmind jövőre is a 200 frtot az esperesi hivatal mellett hivataloskodó segédlelkész részére ajánlaná meg.

Az esperesi hivatal mellett a segédlelkéstartás nélkülözhetlen lévén: kénytelen egyházmegyei közgyűlésünk az esperesi hivatal mellett segédkező káplánynak a 200 frt évi fizetést valamint ez évre, ugy a jövőre nézve is megajánlani; egyszersmind a számvevőszék megbizatik, hogy a pénztár állásáról a jövő gyűlésre jelentést tegyen.

20. Olvastatott a fábiánházi egyház kérvénye, miszerint a lakhatlanná vált s elavult lelkészlak újraépítésére 1200 frtot és az iskola építési költség fedezésére felvett 8⁰/₀ kamatu 1800 frtos kölcsönnek 7⁰/₀-os kamatra való konvertálására felvett ugyanennyi kölcsönnek, egy összesen 3000 frtnak felvételére volt kényszerülve — s midőn ezen kölcsön felvételére az engedélyt kérelmezi: előadja kérvényében azt is, hogy a presbyteriumnak, azon indítványát, illetve határozatát, hogy ezen kölcsön mind addig, míg az le nem törlesztetik a kölcsön törlesztés fedezésére minden pár fizet évenként 2 frtot, ezen kívül minden egyháztag a lelkésznek fizetendő buza és gabona vékája után 1 frtot; külbirtokosok az egyházi törvény 249. §. alapján ennek 25⁰/₀-át — az összehívott egyházi közgyűlés egyhangulag elfogadta: kéri azért nevezett egyház egyházmegyei közgyűlésünket, hogy ezen kölcsön felvételére az engedélyt megadná, egyszersmind a presbyterium és egyházközgyűlésnek a kölcsön törlesztésére hozott határozatát erősítené meg.

A kérvényhez csatolt presbyt. és egyházi közgyűlés jegyzőkönyveiből e. megyei közgyűlésünk meggyőződött, hogy mind a presbyterium mind az egyházi közgyűlés a kölcsön felvételét egyhangulag elfogadta, valamint a kölcsön törlesztése céljából az önmegadóztatást; mivel a kölcsön a nélkülözhetlenné vált egyházi és iskolai épületek helyreállítására szükségeltetett: egyházmegyei közgyűlésünk midőn a kölcsön felvételére az engedélyt megadja, egyszersmind a presbyteriumnak és egyházi közgyűlésnek a kölcsön törlesztésére szóló önmegadóztatási határozatát megerősíti.

21. A jármí-i egyházi előjáróság kérvényében előadja, hogy a lelkészlakon történt új építkezések és javítási költségek fedezésére 200 frt kölcsönt volt kénytelen felvenni a v.-naményi takarékpénztárból, mely kölcsön kamatai járulékaival egyben 9⁰/₀-nál is többre megy. Hogy ezen magas kamatfizetéstől megszabaduljon, kéri egyházmegyei közgyűlésünket, hogy az engedélyt, miszerint vagy az egyházmegyei gyámintézet, vagy a közigazgatási pénztárból, ezen takarékpénztári kölcsön megfizetésére — kölcsönt vehessen fel az engedélyt adná meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk a jármí-i egyházi előjáróságnak a kérvényében előadott okok alapján, a kölcsön felvételét engedélyezi.

22. Olvastatott a bórvelyi egyház kérvénye, melyben azt adja elő, hogy az 1902-ik évben, temploma és tornya felépítésének száz éves évfordulóját megünnepelni óhajtván, — hogy ez annál lélekemelőbb

legyen: — templomát s összes egyházi épületeit kijavítani óhajtja. E végre folyó év július 30-án tartott egyházi közgyűlésben az egyháztagok magukat birtok aránylag megadóztatni elhatározták. Kéri azért a nevezett egyház közgyűlési határozatát egyházmegyénk által megerősíttetni.

A Presbyteriumnak, valamint az egyházi közgyűlésnek e tárgyban hozott határozatának jegyzőkönyve egyházmegyei közgyűlésünk elé nem terjesztetvén, nevezett börtvényi egyház azoknak beterjesztésére utasítatik. Addig azonban a presbyt. és egyházi közgyűlés e tárgyban hozott határozatát egyházmegyei közgyűlésünk megerősíti.

23. Esperes ur jelenti, hogy Dienes Emma, volt n.-dobosi lelkész jogutódának kegyeleti év iránti kérvénye tárgyában, mult közgyűlésünknek 23. szám alatt hozott határozatát, az egyházkerületi közgyűléshez felebbezvéen, ezen ügy birói elintézés czéljából egyházmegyénkre vissza tétetett: minek folytán Esperes ur szükségesnek látta a kegyeleti évre vonatkozó egyházmegyei szabályzatokat beterjesztetni, az ezen szabályzatot elfogadó s az egyházak 1842. évben kiállított kötelezvényekkel együtt, azt e birósági iratokhoz csatolni kéri.

Tudomásul vétetik s a beterjesztett okmányok a birósági ügyiratokhoz csatoltatnak.

24. A tanügyi bizottság megválasztott tagjai egyházmegyei közgyűlésünkhöz beterjesztett panaszkérvényükben elődják, hogy még megbízatásuk kezdetén, sőt megválasztásuk után azonnal Szigeti Gyula gebei lelkész által a „Prot. egyház és iskolai lapban“ önértüket mélyen sértő ezen kifejezéssel: „22 ember kezei közt fog ezentul a szegény tanügy megnyomorodni“ — támadtattak meg: kéri azért egyházmegyei közgyűlésünket a méltatlanul megsértett tanügyi bizottság tagjai, hogy a sérelemért elégtétel szolgáltatassék.

A sértést elkövetett Szigeti Gyula gebei lelkész egyházmegyei gyűlésünkön nem lévén jelen, az ő kihallgatása nélkül pedig nem ítéltető meg, hogy tulajdonképen említett incriminált szavak személyekre vagy az intézményekre lettek-e mondva: és így az ügy érdemleges tárgyalása a jövő gyűlésre hagyatik.

25. A gencsi egyház egyházmegyei közgyűlésünkre beadott kérvényében kérelmezi, hogy engedtessek meg a regale váltságból nyert az

egyháznak jövedelmező 1000 frt tőkéjét toronyépítési költségeinek fedezésére fordíthatni.

Egyházmegyei közgyűlésünk a kért engedélyt csak azon feltétel alatt adja meg, ha a most toronyépítésre fordítandó 1000 frt tőkepénz — rendeltetésének megfelelőleg, mint egyház céljaira jövedelmező tőke, minél előbb mint egyik jövedelmező forrás visszatérítettik.

26. Dienes Lászlóné szamosszegi lakos telekkönyvi kiigazítási ügyében, egyházmegyei ügyész ur jelenti, — hogy bár ezen ügy a tárgysorozatba felvételre — de az ügy még kellőleg elkészítve nem lévén: kéri azt a napirendről levétetni.

Tudomásul vétetik, — s ez alkalommal a napirendről levétetik.

27. Jegyzőkönyv hitelesítésével

Esperes Ur elnökle alatt a jegyzők közbejöttével Lövey Pál, Földváry Sándor, Kincses István urak bizatnak meg.

Hitelesített Mátészalkán, 1899. október 3.

BIRÓSÁGI ÜLÉS.

Elnökség: Segesváry József esperes, Domahidy Elemér egyházmegyei gondnok.

Bíróság tagjai: Ujlaky Gábor, Lövey Pál, Vityi Bertalan, Uray József, Korány János, Földváry Sándor, Dienes Lajos, Kacsó Károly.

Jegyző: Ujlaky Gábor.

Tárgy: Dienes Emma kegyeleti év jövedelme iránti követelése.

Előadó: Vityi Bertalan.

28. Dienes Emma, mint néhai Dienes Balázs volt n.-dobosi lelkész jogutóda 1899-ik év május 3-án tartott egyházmegyei közgyűlésünkhöz az iránt adta be kérvényét, hogy az 1899-ik év április 24-ikétől 1900-ik év április 24-ig terjedő kegyeleti évben, a lelkészi jövedelemnek fele

része, mint gyámnélküli árvának engedessék át, melyre egyházmegyei gyűlésünk kimondá, hogy miután a lelkészi részjövedelem a kegyeleti évben, csak özvegy, vagy teljesen kiskorú árvák javára engedhető át, a szabályok értelmében; mivel kérelmező ezek közül egyikhez sem tartozik: kérése nem teljesíthető.

Egyházmegyei közgyűlésünk ezen határozata ellen Dienes Emma a Főtiszt. egyházkerülethez felfolyamodással élt, melyre az egyház kerületi közgyűlés az ügyet az egyháztörvény 300. §. 12. pontja értelmében közigazgatási bírósági ítélettel leendő ellátás végett letette.

Az ügyiratok felolvasása, az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei közigazgatási bíróságunk következőleg

Ítélt:

Dienes Emma, mint n.-dobosi volt lelkész Dienes Balázs nagykorú jogutóda, az 1899-ik év április 24-étől 1900-ik év április 24-ig terjedő u. n. kegyeleti év részjövedelme iránti követelésével elutasítatik.

Indokok:

Az 1841-ik év január 28—29-ikén tartott egyházmegyei közgyűlés, a hol az u. n. „kegyelmi év” megállapított, az erre vonatkozó jegyzőkönyv 6-ik száma alatt részletesen elsorolja az eseteket, melyekben az elhalt lelkész utódai a kegyeleti év részjövödelmében részesültek; nevezetesen hivatolt jegyzőkönyv 6-ik számának 4-ik pontja világosan kimondja, hogy „a szárnyukra kelt papfiak és leányoknak nem adatik kegyelem esztendő” — mivel pedig a kegyeleti év részjövödelmét követelő Dienes Emma már életének 34-ik évét meghaladta, és így úgy tekinthető, mint a ki „szárnyra kelt” — követelésével elutasítandó volt.

29. A nagy-ecsedí ártéri adóügy.

Előadó: Ujlaky Gábor.

A n.-ecsedí egyház belhivataltokai, f. t. egyházkerületi bíróságnak 1899. május 27-én hozott ítéletét az újabban felmerült fontos bizonyítók alapján megújítani kívánván, az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz perújításért folyamodnak.

Az újabban felmutatott bizonyítványok, illetőleg több ügyiratok felolvasása s az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei bíróságunk következőleg

Itélt:

Az ujitási kérelemnek hely adatik, s az egyházi törvény 362. §. értelmében az egyházmegyei bíróság ez ügy érdeme felett határoz.

Indokok:

Mert a felsőbíróság ítéletét épen azon tényekre állapítja, melyekről az újabban felmutatott bizonyítványokban kimutatatik, hogy az ügy ellenkezőleg áll, a mennyiben az állami és más nemű adót a szóban lévő földekért az egyház fizette.

Mert a zsinati törvény 358. §. a perujítás tekintetében nem egészen határozott és nem zárja ki azt, hogy ezen ekletans egyházi belügyben fennforgó vitás kérdésben a perujítás megengedhető nem lenne, főként midőn a következő 359. §-ban nyilván kimondatik, hogy a perujításnak hely adandó, „ha a vesztes fél olyan új bizonyítékokat mutat be, melyeket előbb nem használhatott, ha az új bizonyítékok alkalmasak lennének arra, hogy a hozott ítéleteket a bíróság megváltoztassa.”

Másrésről pedig egyházi törvényeinket méltányosabbnak tekintjük a polgári törvényeknél: így az egyházkerület közigazgatási bíróság főindokait megváltoztatni, és az általános igazságszolgáltatási elvek s alkalmas új bizonyítványok alapján a perujításnak helyt adni, egyházmegyei közigazgatási bíróságunk jogosnak, törvényesnek és méltányosnak találta.

A nagy-ecsedí egyház, egyházmegyei közigazgatási ezen ítéletet felebbezni kívánván: ügyirataival egyben a főtiszt. egyházkerületi bírósághoz felterjesztetik.

30. Tárgy. Nagy-ecsedí ártéri adó-ügy.

A fentebbi indokok alapján perujításnak egyházmegyei közigazgatási bíróságunk által hely adatván, az egyházi törvény 361. §. alapján az érdeme felett egyidejűleg egyházmegyei bíróságunk határoz.

Az újabb bizonyítványok felolvasása, az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei közigazg. bíróságunk következőleg

Itélt:

A n.-ecsedí egyház belhivatalnokai kérésének hely adatik, a nagy-ecsedí egyház a belhivatalnokok számára 1875-ik év-

ben nyert földek ártéri adójának megfizetésére elköteleztetnek.

Indokok:

1. Mert a beterjesztett 3 rendbeli községi bizonyítvány minden kétséget kizárva igazolja, hogy a kérdéses földektől az egyház fizette az állami adót, valamint azt is, hogy az ártéri adóval egyenemű ugynevezett Kraszna tisztítási költséget is mindenkor az egyház fizette, s ez a belhivatalnokoktól nem is követeltetett.

2. Mert sem a községi, sem az egyházi irattárban nem található a beterjesztett bizonyítvány szerint, mely azt igazolná, hogy a nevezett földek a gróf Károlyi család által adományoztattak volna, sőt azt engedik következtetni, hogy az ecsedi birtok rendezésekor nyert földek a belhivatalnokok részére közös kaszálói, vagy nádlóti illetőségből adattak ki, melyről az 1867-iki augusztusi egyházkerületi gyűlés 135. sz. a. hozott határozatában azt mondja ki, hogy az ily földek új adományoknak nem tekinthetők.

3. Mert sem az igazsággal, sem a méltányossággal össze nem egyeztethető, hogy a jelenben hivataloskodó lelkész és tanítók emeljenek oly terhet, mely a következő nemzedéknek jövedelmez, midőn az egyház, mint örök és állandó tulajdonos azon ártéri adót, mely áll a lelkészi földek után 170 frt 12 kr., a tanítói földek után 90 frt összesen 260 frt 12 kr., — mint az évi költségvetés mutatja: minden megerőltetés nélkül könnyen teljesítheti.

Ezen okoknál fogva kellett az egyházmegyei bíróságnak az ártéri adó megfizetésében a nagy-ecsed-i egyházat elmarasztalni.

Ezen egyházm. közigazg. bíróság ítéletét a n.-ecsed-i egyház megfélebbezni kívánván: a főtiszt. egyházkerületi közigazgatási bírósághoz, ugyan azért ezen ítélet minden hozzátartozó ügyiratokkal a főtiszt. egyházkerületi közigazgatási bírósághoz felterjesztetik.

31. Tárgy. Nagy-károlyi lakos Szép László egyházi-adó ügye.
Előadó: Kacsó Károly.

Szép László n.-károlyi lakos, vármegyei írnok felfolyamodással él egyházmegyei közigazgatási bíróságunkhoz, a nagy-károlyi egyháztanács azon végzése ellen, hogy ő mint vegyes házas 500 frt hivatali jövedelme után 2 frt 50 kr. egyházi adóval rovatott meg.

Az egyháztanács nyilatkozatának, s az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei közigatási bíróságunk következőleg

Itélt:

A n.-károlyi egyháztanács végzése helyben hagyatik, felfolyamodó a rá kivetett 2 frt 50 kr. egyházi adó megfizetésére köteleztetik.

Indokok:

Felfolyamodónak azon érvelését, hogy ő az 1897-ik évben 1 frt 50 krral rovatott meg, figyelmen kívül kellett hagyni, mert azon időben még mint kevesebb fizetéssel bíró dijnok adóztatott meg 1 frt 50 krral, most azonban 500 frtos irthoki fizetésre mozdittatván elő, más, vele hasonjövödelmű egyháztaggal egyenlően vettetett rá, mint vegyesházasságban élő egyháztagra 2 frt 50 kr. egyházi adó, — és így felfolyamodónak kérelme figyelmen kívül volt hagyandó.

32. Tárgy. Kovács Ferencz n.-károlyi lakos egyházi adó ügye.

Előadó: Kacsó Károly.

Kovács Fezencz nagy-károlyi lakos iparos a nagy-károlyi egyháztanácsnak azon határozata ellen adja be felfolyamodását, hogy ő, ki neje halálával 3 kiskoru gyermekével nehéz viszonyok közé jutott, 5 frt egyházi adóval rovatott meg.

Közigazgatási bíróságunk az előadó meghallgatása után következőleg

Itélt:

Az egyháztanács e tárgyban hozott végzésének megerősítésével Kovács Ferencz felfolyamodó kérelme figyelmen kívül hagyatik.

Indokok:

Kovács Ferenczczel egyenlő birtoku és jövedelmű egyháztagek egyházi adója 5 frt lévén: reánézve kivétel nem tehető.

33. Tárgy. Szoboszlai Pap József, n.-károlyi lakos s vármegyei számvevő, az egyháztanács azon végzése ellen él felfolyamodással, hogy

ő, ki vegyes házasságban él, ezer forint hivatali jövedelme után 7 frt egyházi adóval terheltetik, holott ő Fehértón, mint odavaló birtokos birtoka után szinte egyházi adóval rovatott meg.

Előadó: Kacsó Károly.

Az egyháztanács e tárgyban tett indokolt felterjesztésének s az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei közigazgatási bíróságunk következőleg

Itélt:

Az egyháztanács határozata indokainál fogva helyben hagyatik, Szoboszlai Pap József kérelmével elusittatik.

Indokok:

Hasonló jövedelemmel bíró n.-károlyi egyháztag 14 frt egyházi adóval rovatván meg: így a reá, mint vegyes házasságban élő egyháztagra kivetett 7 frt egyházi adó alól fel nem menthető.

34. Tárgy. Budaházy Zsigmond n.-károlyi lakos egyházi adó ügye.

Előadó: Kacsó Károly.

Budaházy Zsigmond n.-károlyi ev. ref. vallásu lakos, a nagy-károlyi egyháztanácsnak szeptember hó 17-én tartott ülésének azon határozata ellen felebbez, hogy ő reá 550 frt irnoki fizetése után 3 frt 50 kr. egyházi adó vettetett ki.

Az egyháztanács indokolt határozatának, s az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei közgyűlésünk következőleg

Itélt:

Az egyháztanács határozata, indokainál fogva helyben hagyatik, Budaházy Zsigmond a reá kivetett 3 frt 50 kr. egyházi adó megfizetésében elmarasztaltatik.

Indokok:

Hasonló jövedelemmel bíró egyháztagok a n.-károlyi egyházban ugyanily összeggel lévén megróva: felfolyamodóra nézve minden ok nélkül kivétel nem tehető.

35. Tárgy. Imry Mihály ev. ref. vallásu n.-károlyi lakos egyházi adóügye.

Előadó: Kacsó Károly.

Imry Mihály n.-károlyi lakos felfolyamodással él a nagy-károlyi ev. ref. egyháztanács azon végzése ellen, mely őt 9 frt egyházi adóval róvta meg.

Felebbező kérvényében előadja, hogy jogos felszólalására ugyan a nevezett egyháztanács egyházi adóját 11 frt 50 krról 9 frtra leszállította, de ezt is csekély jövedelméhez mérten magára nézve túl magasnak és így sérelmesnek találja, kéri azért ennek leszállítását, ki nek egy 3 szobás lakásán kívül semminemű birtoka nincs.

Az egyháztanács indokolt határozatának meghallgatása s az előadó véleményes előterjesztésének figyelembe vételével, egyházmegyei közigazgatási bíróságunk következőleg

Itélt:

Imry Mihály felfolyamodása figyelmen kívül hagyatik, s az egyháztanács határozatának megerősítésével — a reá kivetett 9 frt egyházi adó megfizetésére köteleztetik.

Indokok:

Felfolyamodó vagyoni állása, hasonértékű több n.-károlyi ev. ref. vallásu lakosokéval, kikre ugyancsak 9 frt egyházi adó vettetett ki, — egyházi adójának leszállítására semmi ok nem lévén, — felfolyamodását figyelmen kívül kellett hagyni.

36. Tárgy. Jenei József gebei ev. ref. vallásu lakos felebbezési kérvénye.

Jenei József felfolyamodással él a gebei egyháztanácsnak azon végzése ellen, hogy atyja, néhai Jenei Zsigmond birtoka után 15 frt rendkívüli építkezési adó rajta, mint egyetlen örökösön behajtatni határoztatott.

Az egyháztanács okadatolt végzésének, az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei bíróságunk következőleg

Itélt:

Az egyháztanács végzése helyben hagyatik, Jenei József 15 frt rendkívüli építési költségben elmarasztaltatik.

Indokok:

Mert panaszos azon állítása, hogy atyja után nem örökölt, hanem az örökséget attól pénzen vásárolta meg, nincs igazolva, de ha igazolva volna is, a 15 frt építési költség

megfizetendő, mert midőn ő a birtokot állítólag megvásárolta, már akkor a nevezett összeg a birtok terhére ki volt vetve, s ő azt csak azon teherrel vásárolhatta meg, így felfolyamodó Jenei Józsefet a 15 frt rendkívüli egyházi adó megfizetésében el kellett marasztalni.

37. Tárgy. Gebei ev. ref. vallásu lakos Mező Zsigmond felebbezési kérvénye a gebei egyháztanács 1899. augusztus 7-én tartott ülésének végzése ellen.

Mező Zsigmond az egyháztanács említett végzése ellen azon okon folyamodik, hogy ő neki semmi vagyona nincs, mégis a II. osztályu egyházi adófizetők közé soroztatott.

Az egyháztanács indokolt végzésének felolvasása, s az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei közigazgatási bíróságunk következőleg

Itélt:

Az egyháztanács határozata, az abban előadott okoknál fogva megerősítettik, s a Mező Zsigmond felfolyamodóra vett egyházi adó megfizetésére elköteleztetik.

Indokok:

Mert említett Mező Zsigmond atyja öröksége után a II.-od osztályba sorozott egyházi adó fizetőkkel egyenlő föld-birtoknak tulajdonosa, ezen kívül jövedelmező iparüzlettel is bir: keresetével elutasítandó volt.

38. Tárgy. Kovács Zsigmond, volt gencsi, jelenben rákos-palotai tanító azon felebbezési kérvénye, hogy részére a gencsi egyház terhére 100 frt fizetessék.

Jegyző: Dienes Lajos.

Az illető gencsi egyház presbyteriális jegyzőkönyvének felolvasása — s az előadó véleményének előterjesztése alapján e. megyei közigazg. bíróságunk következőleg

Itélt:

Kovács Zsigmond volt gencsi, jelenben rákos-palotai tanító a gencsi egyház ellen támasztott követelésével, s bíróságunkhoz beadott kérvényével elutasított.

Indokok.

Kérvényező az egyházmegyéhez beadott kérvényében azt állítja, hogy a gencsi egyház 1897—98-iki tanév szeptember 1-én egy tanítóval bíró állami iskolájából 2 tanítói állást szervezett, melyek közül a III., IV., V., VI. osztály vezetésével egybekötött kántor-tanítóságra ő választatott meg, s ennek igazolására csatolja a „Néptanítók Lapjában“ közétett pályázati hirdetést. Ezen állításával ellenkezik a pályázati hirdetés és saját állításával czáfolja meg kérvényének jogos voltát. Ugyanis nevezett tanító 1898. július 11-én választatott meg, a mikor még ezen egyházban csak egy tanítói állás volt, tehát az összes tankötelesek tanítására választatott. A 2-ik tanítói állás csakis 1898. szeptember 1-én szerveztetett, elődje is, kinek helyére választatott ugyancsak az összes tanköteles gyermekeket tanította, így kérvényező mindenben annak helyét töltötte be, így annak kötelezettségét is kellett hogy teljesítse. Hogy megválasztatása után 2-ik tanítói állás szerveztetett, nem jogosítja fel kérelmezőt arra, hogy ő, a miért ezen 2-ik tanítói állással egybekötött tanítást is teljesítette, részére 100 frt jutalmat követelhessen a gencsi egyházon, annyival inkább nem, mert ezen állítását, hogy ezen jutalom a gencsi presbyterium által meg is lett ígérve, a presbyterium által valótlannak állítatik. Igaznak kellett venni azonban a gencsi egyháznak a vizsgálati jegyzőkönyvben tett azon állítását, hogy akkor, mikor kérvényező megválasztva lett, az általa tett azon állítás, illetve feltétel, hogy ő csak 4 osztály tanítására lett megválasztva fenn nem forgott, s jutalom ígéretet nem tehetett az egyház. Ezt igazolja a presbyteriális jegyzőkönyv 2-ik száma is, melyből világosan kitűnik, hogy kérvényező a megválasztáskor létező egy iskola vezetésére lett megválasztva, minden tekintet nélkül a bekövetkező eshetőségekre, és pedig a rendes tanítói fizetésül megállapított 400 frt és a kántori díjúl megszavazott 100 frt jutalom mellett.

Ezek alapján kérvényező Kovács Zsigmond, jelenleg rákos-palotai tanítót kérvényével el kellett utasítani.

SZÁMADÁSA

VITYI BERTALAN gyámintézeti pénztárnoknak

1898. szept. 1-től 1899. szept. 1-ig.

Bevétel.

Folyó- szám	Bevétel ideje	A bevétel megnevezése	frt	kr.
1	1898. szpt. 1.	Pénztári maradvány	118	03
2	1898. „ 6.	Király István ó-pályi-i lelkész ka- matba fizetett	45	—
3	1898. „ 6.	A paraszniai egyház tőkébe fizetett	100	—
4	1898. „ 16.	Asztalos György n.-károlyi lelkész kamatba fizetett	25	—
5	1898. „ 16.	Kiss Mihály jármi-i lakos kamatba fizetett	32	—
6	1898. „ 19.	Az 1104. népbanki könyvre a bank- ból kivettem	850	—
7	1898. „ 19.	Tóth József olesvai lakos 1000 frt után félévre fizetett	40	—
8	1898. „ 27.	Veres Imre irinyi lelkész kamat- ba fizetett	3	—
9	1898. „ 27.	Sárközi Ignác paraszniai lelkész kamatba fizetett	6	—
10	1898. „ 29.	Farkas András irinyi lakos ka- matba fizetett	20	—
11	1898. nov. 11.	Kíncses István m.-szalkai lelkész kamatba fizetett	12	—
12	1898. „ 11.	Az irinyi egyház kamatba fizetett	20	—
13	1898. „ 14.	Darcsi Bertalan mérki lelkész ka- matba fizetett	25	—
14	1898. „ 18.	A kr.-szent-miklósi egyház kamatba fizetett	70	—
15	1898. „ 21.	Nt. esperes ur a Baldácsy alap- ból küldött	40	50
16	1898. „ 21.	Hagymási Sándor gyulai lakos kamatba fizetett	8	—
17	1898. dec. 7.	Asztalos Kálmán kamatba fizetett	10	—
18	1898. „ 7.	Nagy Károly denzelegi lelkész kamatba fizetett	9	—
Oldal-összeg			1433	53

Folyó- szám	Bevétel ideje	A bevétel megnevezése	frt	kr.
		Áthozat	1433	53
19	1898.dec. 12.	Az 1104. népbanki könyvből ki- vettem	1250	—
20	1898. „ 15.	Farkas Mihály irinyi lakos kamatba fizetett	40	—
21	1898. „ 15.	A parasznyai egyház kamatba fizetett	17	—
22	1898. „ 20.	A n.-dobosi egyház kamatba fize- tett	67	—
23	1898. „ 20.	A n.-dobosi egyház tőkébe fizetett	333	—
24	1898. „ 22.	A gencsi egyház tőkébe fizetett	1000	—
25	1898. „ 22.	A gencsi egyház kamatba fizetett	40	—
26	1899.jan. 5.	Krancz Sámuel m.-szalkai lakos Kalmár Ferencz helyett kamatba fizetett	30	—
27	1899. „ 8.	A géresi egyház kamatba fizetett	14	—
28	1899. „ 9.	Takács Ferencz berei lakos ka- matba fizetett	14	—
29	1899. „ 15.	Pankotai Terézia kamatba fizetett	16	—
30	1899. „ 24.	Mikó Ferencz gebei lakos tőkébe fizetett	184	—
31	1899. „ 24.	Mikó Ferencz Gebei lakos ka- matba fizetett	24	—
32	1899. „ 29.	Tukacs Albert 50 frt után ka- matba fizetett	3	—
33	1899. „ 30.	Korány János dobrai lelkész ka- matba fizetett	24	—
34	1899.febr. 5.	Papp Miklós gebei lakos kamatba fizetett	24	—
35	1899. „ 7.	Kincses István m.-szalkai lelkész tőkébe fizetett	100	—
36	1898.márc.8.	Havas Gyula bőrvelyi lelkész ka- matba fizetett	6	—
37	1898. „ 26.	Veress Imre irinyi lelkész kamatba fizetett	3	—
Oldal-összeg			4622	53

Folyó- szám	Bevétel ideje	A bevétel megnevezése	frt	kr.
		Áthozat	5622	53
38	1899. ápr. 18.	Balogh Ferencz margitai lelkész kamatba fizetett	9	—
39	1899. „ 24.	Mauricz Árpád n.-dobosi lelkész kamatba fizetett	3	—
40	1899. „ 27.	Ablonczy Andor k.-daróczi lelkész kamatba fizetett	3	—
41	1899.máj. 3.	10 drb népbanki részvény után osztalék	240	—
42	1899. „ 3.	Tóth József olcsvai lakos kamatba fizetett	40	—
43	1899. „ 4.	Az irinyi egyház 500 frt tartozásából lefizetett	200	—
44	1899. „ 9.	Hagymási Sándor kamatba fizetett	8	—
45	1899. „ 17.	Esperes ur az 1899-ik évi egyházlátogatáskor begyűlt pénzből áttett	386	13
46	1899. jun. 14.	Esperes ur a rendes évi államszegélyből hozzám megküldött	480	50
47	1899. „ 14.	A n.-dobosi egyház tőkébe fizetett	667	—
48	1899. „ 6.	Ladányi Endre kamatba fizetett	3	—
49	1899. „ 22.	Mező Károly tőkébe „	20	—
50	1899. „ 22.	Mező Károly kamatba „	30	—
51	1899. „ 24.	Az irinyi egyh. „ „	52	—
52	1899. jul. 1.	A n.-dobosiegyh. „ „	26	18
53	1899. „ 8.	Balogh Ferencz „ „	3	—
54	1899. „ 9	Takács Ferencz berei lakos „ „	14	—
55	1899. „ 16.	Mező Károly tőkébe „ „	30	—
56	1899. „ 20.	Rácz Elek kamatba „	6	—
57	1899. aug. 2.	t. Kósa Edéné férje tartozása törlesztésére „	69	20
58	1899. „ 21.	Vityi Bertalan 100 frt után kamatba „	24	—
59	1899. feb. 7.	Király István kamatba „	45	—
		Összesen	6981	54
		Azaz hatezerkilencszáznolcvanegy frt 54 kr.		

Kiadás.

Folyó- szám	Kiadás ideje	A kiadás megnevezése	frt	kr.
1	1898.szpt. 17.	Pénztárnok tiszteletdíja 1898. ápr. 24-től 1899. ápr. 24-ig.	100	—
2	1898. „ 19.	Tóth József olcsvai lakosnak kölcsön adtam	1000	—
3	1898. „ 27.	Sárközy Ignác paraszniai lelkésznek kölcsön adtam	100	—
4	1898.dec. 19.	Az országos gyámintézet. részére a lelkészek belépési és évi járulékába fizettem	1368	21
5	1898. „ 19.	Postadtjban	1	60
6	1899. jan. 2.	Az 1104. népbanki könyvre betettem a népbankba	1000	—
7	1899. „ 8.	Kovács János n.-dobosi tanítónak kölcsön adtam	50	—
8	1899. „ 8.	Esperes urnak illetékbe vissza fiz.	2	05
9	1899.febr. 13.	Kincses Istvánnak kamat tulfizetésre vissza fizettem	3	—
10	1899.márc. 8.	Kósa Edéné részére nyugdíjul fizettem	150	—
11	1899. ápr. 24.	Mauricz Árpád n.-dobosi lelkésznek kölcsön adtam	100	—
12	1899. „ 25.	özv. Szikszai Józsefnének kegydíjban	125	—
13	1899. „ 27.	özv. Pócsik Andrásnének kegydíjban	62	50
14	1899. „ 27.	özv. Lengyel Pálnének és 2 kisk. gyermekének kiadtam	250	—
15	1899. „ 27.	özv. Nagy Gáspárnének kegydíjban	125	—
16	1899. „ 27.	Papp Johanna, Papp Arthur leánya részére	125	—
17	1899. „ 27.	Ablonczy Andor k.-daróczi lelkésznek kölcsön adtam	100	—
Oldal-összeg			4662	36

Folyó- szám	Kiadás ideje	A kiadás megnevezése	frt	kr.
		Áthozat	4662	36
18	1899.máj.17.	özv. Biró Károlynénak kegydíjban	125	—
19	1899. „ 17.	özv. Kis Lajosnénak	125	—
20	1899. „ 17.	Papp Vilma, Papp Lajos leánya részére	125	—
21	1890. „ 27.	özv. Kubinyi Károlynénak	125	—
22	1899.jun.15.	Az államsegély nyugtájára bélyeg	2	50
23	1899. „ 16.	Ladányi Endre géresi lelkésznek kölsön	100	—
24	1899. „ 19.	Az 1104. népbanki könyvre be- tettem	1300	—
25	1899. aug. 2.	t. Kósa Edénének nyugdíjba fizet- tem	150	—
26	1899. „ 21.	Az 1104. népbanki könyvre betettem	150	—
		Összesen	6864	86
		Azaz hatezernyolcyszázhatvannégyszáz frt 86 kr.		

Összes bevétel 6981 frt 54 kr.

Összes kiadás 6864 „ 86 „

Pénztári maradvány 136 frt 68 kr.

Azaz százharminhat frt 68 kr.

A folyó évi szept. 22-én Mátészalkán tartandó egyházmegyei gyű-
lésre megvizsgálás végett beadja.

Bere, 1899. augusztus hó 29-én.

Vityi Bertalan,
gyámintézeti pénztárnok.

A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye
1899. november hó 10-én Mátészalkán tartott rendkívüli gyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

JELLEN VOLTAK:

Segesváry József esperes, **Dienes Lajos** egyházmegyei
tanácsbíró, mint elnökök.

Ujlaky Gábor

Földváry Sándor

Lövey Pál

Dienes Lajos világi

Berei József egyházi,

t a n á c s b í r á k.

Lelkészek közül jelen voltak: Király István ó-pályi-i, Kéry Pál paposi, Havas Gyula börvelyi, Asztalos Kálmán fábiánházi, Mauritz Árpád n.-dobosi lelkészek.

Esperes ur a jelenlevőket szívélyesen üdvözölvén, a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

1. Esperes ur jelenti, hogy egyházmegyei gondnok ur hozzá intézett levelében tudatja, hogy másnemű hivatalos elfoglaltatása miatt jelen gyűlésünkön részt nem vehet.

Mivel pedig legidősebb v. tanácsbíró, Földváry Sándor ur, mint jogtanácsos a gyűlés egyetlen tárgyának előadásával bízott meg, a társ elnöki szék elfoglalására Dienes Lajos világi tanácsbíró urat kéri fel.

Egyházmegyei gondnok urnak gyűlésünkön meg nem jelenése — sajnos — tudomásul vétetik, Dienes Lasos ur egyházmegyei gyűlésünk által is a társelnöki szék elfoglalására felkérte, azt elfoglalja.

2. Esperes ur előterjeszti, hogy ezen rendkívüli közgyűlés a nagy-károlyi ev. ref. egyház 7500 frt törlesztéses kölcsön ügyében hivatott össze, melyre nézve az előadó véleményének meghallgatásával és az előadó által előterjesztett határozati javaslat elfogadásával határoztatott:

A nagy-károlyi ev. ref. egyház által az „Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár“-ból folyó évi november 3-án Zanathy Mihály n.-károlyi kir. közjegyző előtt aláírt kötelezvény alapján felvenni szándékolt törlesztéses kölcsön jóváhagyatik, és a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre azon ajánlattal terjesztetik fel, hogy a főtiszt. közgyűlés a nagy-károlyi ev. ref. egyház ezen kölcsönét az erre vonatkozó kötvényt és törlesztési tervet, az egyház és iskola céljai érdekében szinte jóváhagyni és a kötvény s az ahhoz fűzött törlesztési terv jóváhagyását igazoló záradékot a kötvényre rávezetni kegyeskedjék.

A jegyzőkönyv felolvastatván közgyűlésünk által hitelesítettik, s Esperes ur a gyűlést berekeszti.

TÁRGYMUTATÓ.

1. Ilosvay Aladár, Szilágyi Dienes, Szintay István egyházmegyei tanácsbíró urak gyűlésünkön meg nem jelenhetnek.
2. Képviselők megbízó levelei.
3. Buzás Lajos ér-endrédi volt lelkész halála részvétellel vétetik tudomásul s emléke jegyzőkönyvbe vétetik.
4. Duna Teréz k.-jánosi-i volt tanítónő, Csombók Mihály k.-majtényi tanító halála részvétellel vétetik tudomásul, emléküket jegyzőkönyvbe vétetik.
5. Tanítói karban történt változások.
6. Tanítók eskületétele.
7. A tanítói jövedelem magasztásáról intézkedés.
8. Az egyházi adózás tárgyában egyházmegyénk véleményes jelentése.
9. Az egyházi adó hátralék behajtásáról vélemény felterjesztés.
10. A tanítónőképezde felállításáról véleményadás.
11. Gyámintézeti számadásról jelentéstétel.
12. Közalapi segélyért folyamodók.
13. Magyar ref. segélyegylethez.
14. Rendkívüli államsegélyért.
15. Kaplonyi egyház kérvénye.
16. Kósa Ede nyugdíjazott lelkész nejének kérvénye.
17. A számvöszék hatáskörének meghatározásáról intézkedés.
18. Elváltasztott pénztárnoknak a pénztári ügyiratok, okmányok s könyvek átadásáról jelentés.
19. Esperesi káplány fizetése 200 frtra emeltetik.
20. A fábiánházi egyház kölcsön-ügye.
21. A járm-i egyház kölcsön-ügye.
22. A börvelyi egyház kérvénye.
23. A kegyeleti évre vonatkozó ügyiratokat esperes ur a közgyűlés elé terjeszti.
24. A tanügyi bizottság megválasztott tagjainak sérelme.
25. A gencsi egyház kérvénye.
26. Dienes Lászlóné szamoszegi lakosnak az egyházzal szemben telekkönyvi ügye.
27. Jegyzőkönyv hitelesítéséről intézkedés.

Birósági ügyek.

28. Dienes Emma, mint a n.-dobosi volt lelkész Dienes Balázs jogutódának a kegyeleti év iránti követelése.

29. A n.-ecsedí ártéri adóügyben a perujítás megengedtetik.

30. A n.-ecsedí ártéri adóügyben ítélet hozatik.

31. Nagy-Károlyi lakos Szép László egyházi-adó-ügye.

32. „ „ Kovács Ferencz „

33. „ „ Szoboszlay Papp József „

34. „ „ Budaházy Zsigmond „

35. „ „ Imry Mihály „

36. Gebei „ Jenei József „

37. „ „ Mező Zsigmond „

38. Kovács Zsigmond tanítónak a gencsi egyház elleni követelése.
Gyámintézeti számadás.

1899-ik év november 10-én tartott rendkívüli egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyve.

